

Štórski ŽELEZAR

Leto XIX.

1979

DECEMBER 1979

ST. 24

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTÓRE

Leto 1980 - leto nujne stabilizacije gospodarjenja

Vsako leto se zadnje mesece intenzivno pripravljamo na sprejem gospodarskega načrta za naslednje leto. To je tudi čas, ko tečejo v združenem delu in izven njega široke razprave o gospodarskem položaju v državi in v tujini, od katerega je veliko odvisen naš nadaljnji gospodarski razvoj.

Razprave o resolucijah o ekonomskem razvoju v naslednjem letu (zvezni in republiški) so bile letos od oktobra dalje izredno živahne, še zlasti zato, ker v prihodnjem letu zaključujemo zadnje leto srednjeročnega plana za obdobje 1976—1980, istočasno že letos načrtujemo smernice in elemente, v prihodnjem letu pa bomo sprejemali temeljne planov za novo srednjeročno obdobje 1981—1985.

OCENA LETA 1979

Če hočemo na kratko oceniti letošnji gospodarski položaj, potem je treba povedati, da je letos prišlo do zelo zaostrenih

zunanjetrgovinskih pogojev poslovanja. Visok porast cen nafte in drugih proizvodov, ki temeljijo na naftnih derivatih, pa tudi nekaterih drugih surovin in re-promaterialov (med katere sodijo tudi ferolegure), je povzročil v naši državi visok zunanjetrgovinski primanjkljaj. Za isto količino nafte, surovin in drugih vrst materialov je bilo potrebno plačati znatno večja devizna sredstva. Na drugi strani pa izvoz naših izdelkov količinsko ni napredoval in ni pokrival povečane vrednostnega uvoza. Tako je prišlo do razlike več milijard dolarjev zunanjetrgovinskega poslovanja in do ostrih ukrepov Zveznega izvršnega sveta za omejitev uvoza. Uvoz zunanjetrgovinske inflacije je vplival tudi na nenormalen porast cen v državi in izredno visoko stopnjo inflacije, ki se negativno odraža na stabilnejših gospodarskih tokovih in drugih oblikah našega življenja. K sicer že zelo zaostre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Srečno novo leto 1980

vam želijo delavci:

TOZD Elektroplavž
TOZD Jeklarna
TOZD Valjarna I
TOZD Valjarna II
TOZD Jeklovlek
TOZD Livarna I
TOZD Livarna II
TOZD Mehanske obdelave
TOZD Tovarne traktorjev
TOZD Vzdrževanje
TOZD Energetika
TOZD Transport
TOZD Kontrola kakovosti
TOZD GKSG
TOZD DPG
DS Priprava proizvodnje
DS Ekonomske organizacije
DS Investicije in razvoj
DS Komercialne posle
DS Finančne in rač. posle
DS Kadre in splošne zadeve

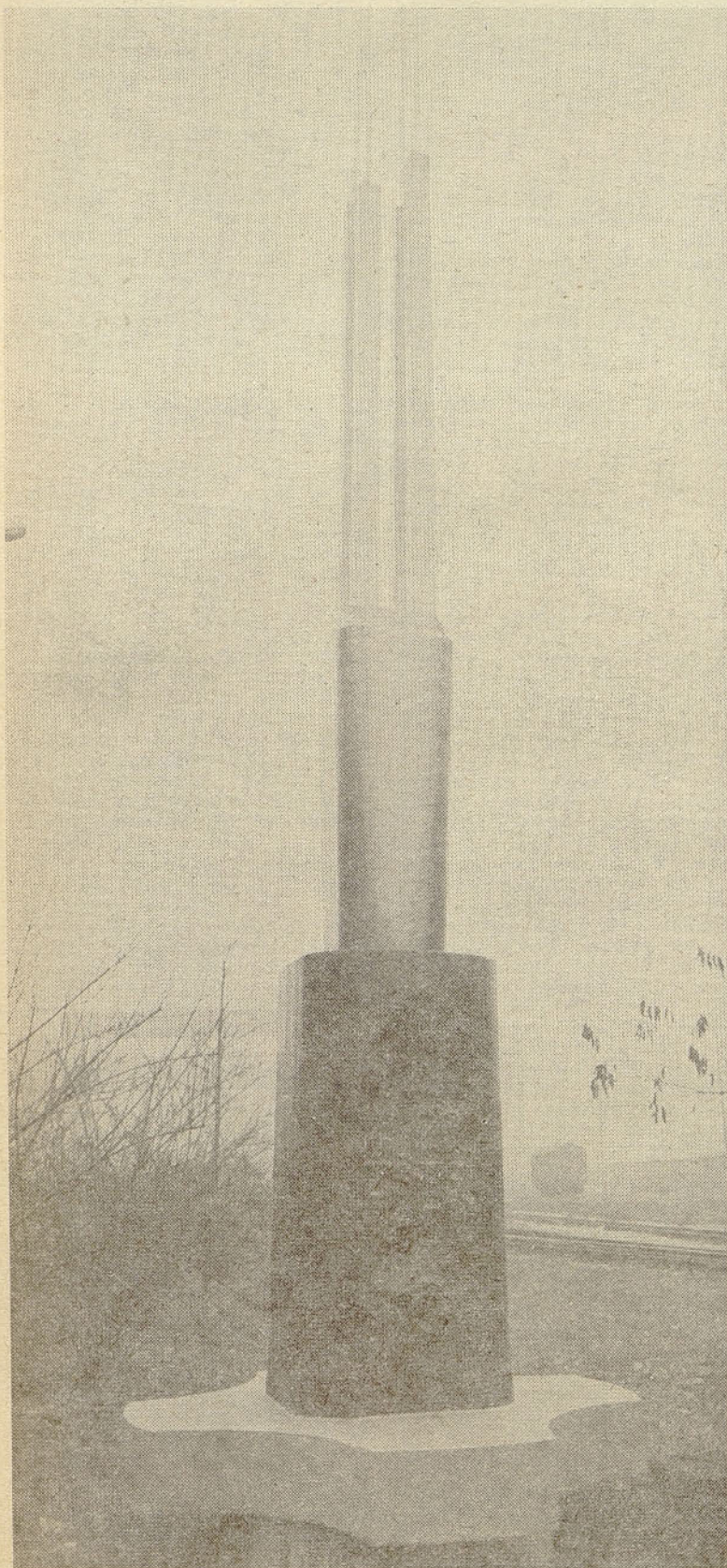

Družbenopolitične organizacije

Samoupravni organi

Vodstvo delovne organizacije

Uredništvo

(Nadaljevanje s 1. strani)

nim pogojem poslovanja so se pojavile še večje elementarne nesreče, med njimi najhujša potres v Črni gori v aprilu, kar bo vse skupaj imelo še dolgoletne posledice.

Kako pa smo poslovali v naši delovni organizaciji? V sicer poslabšanih pogojih poslovanja je bila prisotna še vedno visoka konjunktura. Žal te konjunkturo nismo mogli v celoti izkoristiti. Zaostajanje naše količinske proizvodnje za planiranimi zadolžitvami je vzrok, da tudi poslovni rezultati ob koncu leta ne bodo tako ugodni, kot bi lahko bili v situaciji, ko je primanjkovalo našim kupcem predvsem jekla in ulitkov. Takoj je treba povedati, da je prišlo do velikih razlik med posameznimi temeljnimi organizacijami, ki so tudi odraz različnih prizadevanj za doseganje boljših poslovnih rezultatov.

TEŽAVE IN PROBLEMI

Na eletroplavžu je bil v začetku leta skoraj trimesečni izpad proizvodnje zaradi velikega remonta, pa tudi zmanjšane planske zadolžitve elektroplavž do konca leta ne bo v celoti izpolnil.

Kljub težavam, ki so se pojavljale pri oskrbi gredic in kasnitvi izgradnje druge elektroobločne peči, je rezultat poslovanja

Po težavah v začetku leta se popravljajo proizvodni rezultati v obeh livarnah, posebnega napredka ni dosegla obdelava valjev za planiranimi količinami zaradi nezadostne oskrbe s sestavnimi komponentami.

V finančnem pogledu posluje poleg zelo uspešnega rezultata TOZD jeklarne-valjarne vrsta temeljnih organizacij na meji rentabilnosti. Vzroki za to so v nedoseganju proizvodnih zadolžitve, kakor tudi v stalnem porastu stroškov poslovanja zaradi porasta cen materialu, energiji in transportu; ne moremo pa tudi mimo subjektivnih notranjih slabosti, ki se pojavljajo zaradi neobvladovanja različnih stroškov, še posebno pa izkoriščanja notranjih rezerv.

Najtežjo problematiko predstavljajo izgube v TOZD tovarna traktorjev in TOZD livarne strojne litine, ki so v letošnjem letu dosegle zaskrbljujoče višine. Za tovarno traktorjev bodo izdelani posebni predlogi ukrepov za nadaljnje uspešnejše poslovanje v tej TOZD, ki jih v času pisanja tega sestavka zaradi razčiščevanja problematike s firmo FIAT še ni mogoče dokončno opredeliti. Posredovani pa bodo v posebnem poročilu in predlogih ukrepov problemski konferenci na nivoju delovne organizacije in samoupravnim organom v odločanje še v decembru.

dajnih cen. Izmeček je dosežen pod planskimi normativi, le pri livarni strojne litine je na višini plana. Količinska produktivnost na nivoju delovne organizacije ne bo dosegla 100 odstotkov plana, ampak bo okoli 1 odstotek pod planom, vendar še to predvsem po zaslugi TOZD jeklarne-valjarne in TOZD livarna valjev in kokil, ki občutneje dosegata planske naloge.

Na področju zunanjetrgovinske menjave smo dosegli precejšnje uspehe. Uvoz bo dosegel znatno nižjo vrednost od planirane, kar je na eni strani odraz prizadevanj za manjši odliv deviz, na drugi pa močnih omejitev uvoznih možnosti. Večji uspeh bo dosežen na izvozni strani. Ocenjujemo, da bo skupni izvoz za delovno organizacijo dosegel 16 milijard dolarjev, kar pomeni skoraj 100 odstotno povečanje proti rezultatu preteklega leta, in to predvsem na področju prodaje traktorjev in izvoza valjanih ter brušenih profilov.

KAKO V LETU 1980

Pred nami je leto 1980. Že od avgusta dalje tečejo priprave izdelave gospodarskega načrta za naslednje leto. Kot vsako leto smo tudi letos imeli težave pri pripravljanju podatkov, zamuja nju rokov in stalnem spreminjanju nekaterih kazalcev, pa tudi zaradi nevestnega dela, ki se je odražalo v številnih napakah. Končno je gospodarski načrt obdelan in pripravljen za široko in poglobljeno javno razpravo. Na tem mestu se ne bomo spuščali v številke, temveč bolj v značilnosti prihodnjega gospodarskega leta in smeri, v katerih bomo morali ukrepati za obvladovanje težav, s katerimi se bomo srečevali.

Že v uvodu smo povedali, da se nahajamo v težavnih gospodarskih pogojih. Strokovnjaki v združenem delu gospodarskih zbormnic in drugih institucijah, kakor tudi predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in političnih organizacij ob resolucijah za prihodnje leto ocenjujejo, da bo leto 1980 še posebno zahtevno in bo zato zahtevalo posebne napore. Vpliv gospodarske situacije v zunanjem svetu ter prenos visokih cen v naslednje leto bosta imela svoj odraz v naših gospodarskih tokovih. Zato bo v zunanjetrgovinskem poslovanju potrebno nadaljevati z visoko stopnjo izvoza. V prihodnjem letu bo namreč prišlo do uveljavljanja novega sistema v zunanjetrgovinskih odnosih oziroma pri razpolaganju z devizami. Odpadli bodo sedaj veljavni načini za izračun in dodeljevanje deviznih pravic za uvoz surovin, repromaterialov in opreme. Osnovno načelo bo čim višja stopnja razpolaganja z lastno ustvarjenimi devizami in zato vodilo po čim višjem izvoznem prilivu. Manjkajoče devize za potrebe uvoza bo možno kupovati v posebnem sistemu prostega deviznega trga v okviru enot SIS za ekonomske odnose s tujino. Pri tem bo potrebno odšteti nekaj več dinarjev za izvozno stimulacijo oziroma devize dražje plačevati.

Poleg zaostrenih uvoznih možnosti lahko pričakujemo v prihodnjem letu probleme pri različnih vložkih in drugih materialih, ki jih bo zaradi veržne reakcije problematike oskrbe nasploh tudi na domačem tržišču primanjkovalo.

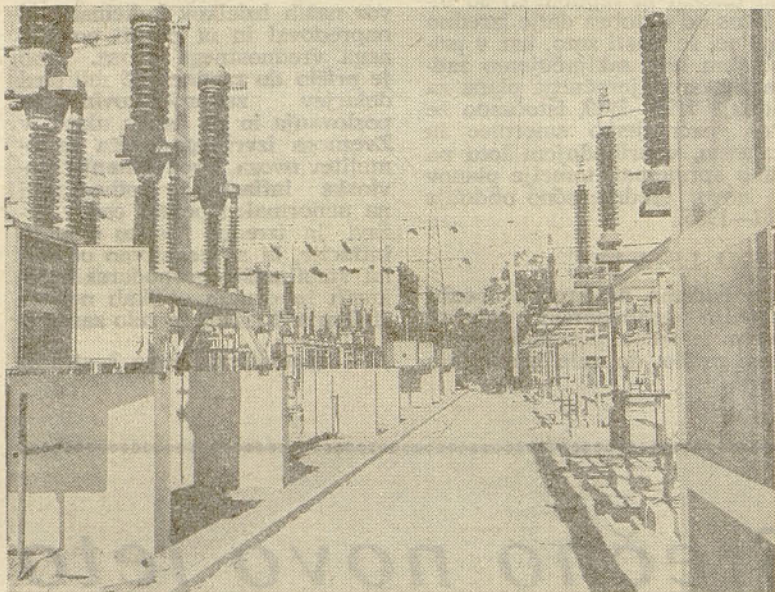
V zadnjih mesecih smo pričrta povečanim težavam na področju finančne likvidnosti in poslabšanja discipline plačevanja obveznosti naših kupcev v zakonitem plačilnem roku. Likvidnostne težave bo možno obvladovati le z učinkovitim tekočim spremljanjem prilivov in odlivov sredstev, kolikor bo možno optimalnim držanjem zaloga surovin in drugih materialov ter stabilizacijskim obnašanjem na področju investicijskih vlaganj. Pri investicijskih delih predvidevamo v naši delovni organizaciji v prihodnjem letu predvsem zaključevanje modernizacije valjarne I in pričetek izgradnje novega objekta jeklovleka. Poleg tega bodo potrebne določene investicijske zamenjave in investicijska vzdrževanja, pa tudi nekateri manjši investicijski posegi, ki bodo morali biti po dogovoru razporejeni po nujnem prioriteten vrstnem redu. V nekem smislu bo moralo pomeniti naslednje leto določen predah široko razvejane investicijske fronte v zadnjih letih ter nujen prispevek k stabilizaciji obratnih sredstev.

POSEBNA POZORNOST ENERGIJI

Ne samo za prihodnje leto, tudi za leta, ki so pred nami v daljši bodočnosti, velja posebna pozornost energiji. Napovedane podražitve predvsem električne energije in zemeljskega plina v prihodnjem letu bodo pomenile visoko povečanje deleža energije v stroških naše proizvodnje. Imamo izdelan program varčevanja z energijo tudi z določenimi tehničnimi rešitvami, v pravilnem režimu vodenja tehnoloških procesov (elektro peči) ter drugih organizacijskih ukrepov, ki vsi vodijo k zniževanju celotnega obsega energetske porabe v naši delovni organizaciji.

NEIZKORIŠCENE NOTRANJE REZERVE

Še bi lahko naštevali probleme in težave, ki jih lahko pričakujemo v prihodnjem letu, vendar ocene za leto 1980 ne smejo izžveneti samo črnogleda. Gre za to, da moramo vedeti, kakšna situacija nas čaka in kako se moramo obnašati, da bomo na predvidene težave pravočasno in dobro pripravljeni, da bomo znali aktivirati notranje rezerve, ki so še veliko neizrabljene, da bo čim bolj izkoriščen delovni čas in proizvodne zmogljivosti z dobrimi organizacijskimi prijemi. Vse te naloge zahtevajo široko angažiranost vseh delavcev Železarne Štore, še posebej vseh odgovornih vodilnih in vodstvenih kadrov, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Kot zahtevajo resolucije o ekonomskem razvoju v naslednjem letu, bo potrebna dosledna analiza vseh stroškov poslovanja in izdelava ter izpeljava programov varčevanja na vseh ravneh. Program ukrepov s točno definiranimi nalogami in odgovornostmi bodo morale imeti vse temeljne organizacije in delovne skupnosti.

Nova trafopostaja Štore II

TOZD jeklarne — valjarne zelo ugoden in pomeni resnično stebler ekonomske stabilnosti celotne delovne organizacije. TOZD izpolnjuje oziroma še presega planske proizvodne zadolžitve; v akumulaciji je dosegel v desetih mesecih več kot 100 milijonov dinarjev akumulacije iz čistega dohodka in še 40 milijonov dinarjev pospešene amortizacije.

Za livarno strojne litine je v izdelavi poseben sanacijski program, ki bo vključil tudi določena potrebna vlaganja v odpravo ozkih grl in v modernizacijo proizvodnje. Napore je potrebno vlagati ne le v pridobivanje potrebnih finančnih sredstev za naložbe, temveč še predvsem v organizacijske in druge ukrepe za znižanje materialnih stroškov poslovanja.

POSLOVANJE

Med ostalimi kazalci poslovanja v naši delovni organizaciji v letu 1979 je potrebno omeniti, da smo povprečne planske prodajne cene pri vseh proizvodih TOZD presegle in da se bo fakturirana realizacija od prodaje blagovne proizvodnje zelo približala planski zadolžitvi in tudi vrednosti 2,5 milijarde dinarjev. Kot rečeno, pa ne toliko zaradi izpolnjevanja proizvodnih količin, temveč zaradi vpliva povečanih pro-

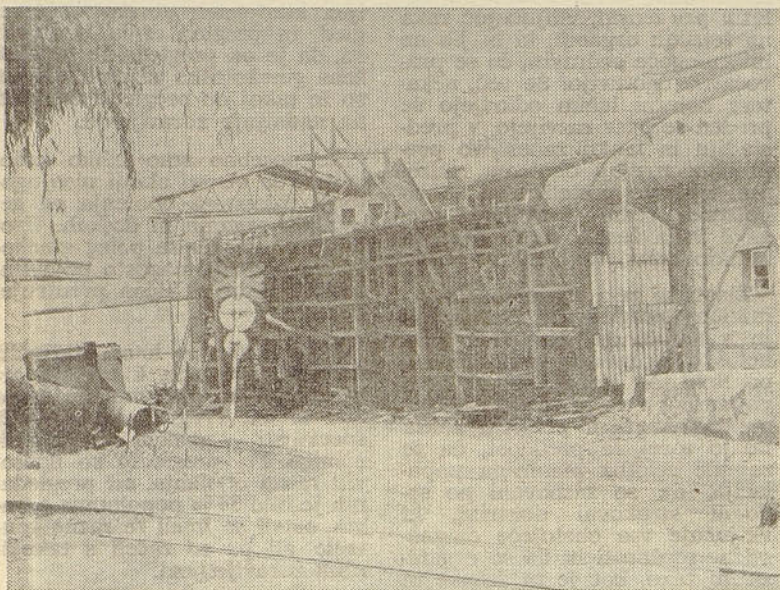
SLIKA NA NASLOVNI STRANI

Skulptura, ki pónazarja izdelke naših temeljnih organizacij črne metalurgije in livarn, delo Vinka Pevcina, ki je bilo odkrito ob otvoritvi in spuščanju v pogon II. elektroobločne peči.

SAMOUPRAVNA
ORGANIZIRANOST

V novo leto 1980 vstopamo tudi v dopolnjeni samoupravni organiziranosti s 15 temeljnimi organizacijami in 6 delovnimi skupnostmi. Ni pomembno samo število pravilno oblikovanih delovnih kolektivov v naši delovni organizaciji. Naša prizadevanja morajo dati nove rezultate v razvijanju in krepitvi samoupravnih

upravnih sporazumov o temeljnih planov za novo srednjeročno obdobje. To ne bo samo potrjevanje števil o količinah proizvodnje, vrednosti investicij, ampak vrsta opravil, ki bodo odgovorno določali naše naloge in obveznosti. Pomembno delo bomo opravili s pravilno postavljeno mikroorganizacijo za novo srednjeročno obdobje in ustrezno pravičnim vrednotenjem delovnih opravil.

Staro se umika novemu! Demontaža plinskih generatorjev, ki so bili postavljeni pred I. svetovno vojno in nekajkrat rekonstruirani po II. svetovni vojni

odnosov na temelju bolj razčiščenih dohodkovnih odnosov znotraj delovne organizacije kot tudi z zunanjimi poslovnimi partnerji.

DRUŽBENI STANDARD

Na področju družbenega standarda bosta v letu 1980 v Štorah dve pomembni pridobitvi. To je dograditev novega zdravstvenega doma ter nove stolpnice na Lipi. S pridobitvijo novih stanovanj v stolpnici, z nakupom dodatnih stanovanj in skupnim reševanjem stanovanjske problematike naših delavcev z drugimi delovnimi organizacijami bo lahko rešen dokajšen del perečih stanovanjskih problemov.

ODGOVORNE NALOGE

Kot že rečeno, bo prihodnje leto pomembna in odgovorna naloga pri sprejemanju samo-

Prihodnje leto bo, kot smo večkrat poudarili, leto nujne stabilizacije gospodarskih tokov, ki se bo čutilo tudi na področju osebnega standarda ter splošne in skupne porabe. To ne velja samo za našo delovno organizacijo, temveč za našo celotno družbeno skupnost. Od resnosti pristopov in reševanja problemov je odvisno, koliko bomo uspešni. Rezultati so v veliki meri odvisni od nas samih in naše lastne prizadevnosti, ne samo od zunanjih ukrepov.

Z željo, da bi kljub pričakovanim gospodarskim težavam dosegli čim večje poslovne uspehe v prihodnjem letu, želimo vsem sodelavcem v Železarni Štore srečno, zdravo in uspešno novo leto 1980.

Predsednik KPO

Dušan Burnik, dipl. met. inž.

LEPO JE...

Težko sem se odločil za pisanje tega pisma in to predvsem zato, ker sem se bal, da ne bom našel pravih besed, s katerimi bi rad povedal vse, kar čutim in mislim.

V bolniškem staležu sem že 11 mesecev in ves ta čas nisem izgubil stika s tovarno in kolektivom.

Dolga leta sem preživel v Železarni in tako rekoč živel z njo, zato se še vedno zanimam za novice in dogajanja v naši sredini.

Ostal bi brez vsega, če ne bi imel tovarišev in sodelavcev DSIR, katerih sem bil

vedno vesel, kadar so me prišli obiskat.

V tem pismu ne smem pozabiti omeniti tovarišico Lamutovo za njeno nesebično pomoč in sindikatu, katerih predstavniki so tudi prišli z vzpodbudnimi besedami, darilom in željami za okrevanje.

Ob zaključku želim vsem: Srečno in uspešno leto 1980.

Mojo zahvalo pa mislim, da je najbolje, če jo zaključim s podaljšanim naslovom...

Lepo je biti član takega kolektiva.

JARO ZELINKA

Uspešno opravljeno delo

Delavci temeljne organizacije jeklarne in valjarn, vzdrževanja in energetike smo se po dvome-sečnem delu 29. novembra ponovno vrnili v tako pogrešano staro okolje.

Vsi smo z opravljenim delom zadovoljni, vrnili smo se zdravi in z občutkom, da smo s tem prispevali k mednarodni menjavi dela in izkušnji med delavci.

V času bivanja v Libiji smo si v specifičnih pogojih te dežele uredili ugodne stanovanjske in delovne pogoje, prehrana je bila organizirana preko SMELTA in je bila dobra, prevažali pa smo se z avtomobili, ki nam jih je dala na razpolago firma SMELT.

Vseskozi je bila skupina izredno enotna, delovna in disciplinirana, kar so nam priznavali tudi delavci iz Libije, firma SMELT in ostali, ki so v tem času dograjevali objekt valjarne Tripoli.

Valjarna Tripoli je pripravljena na obratovanje. Dne 7. oktobra smo preizkusili energetske naprave, pomožne naprave, ogrevno peč in predprogo, dne 28. oktobra smo poizkusno izvaljali dimenzijo Ø 16 mm in s tem preizkusili srednjo progo in del fine proge, hladilno klop in vezalne stroje. Dne 13. novembra pa smo poizkusno izvaljali dimenzijo Ø 10 mm iz gredic kv. 100 mm, dolžine 1500 mm. Pred tem smo preizkusili tudi kalibracijo oziroma valje za vložek kv. 80 mm,

dolžine 1500 mm. Od 13. do 18. novembra smo se pripravljali za dokazovanje zmogljivosti določene s pogodbo med investitorjem in firmo SMELT.

V času od 28. oktobra do 18. novembra smo s prekinitvami izvaljali že ca. 500 ton valjanih profilov dimenzije Ø 10 in Ø 16 mm.

Dne 18. novembra pa je prišlo do mehanske okvare električnega pogonskega motorja 900 kW, ki poganja predprogo, zaradi česar smo valjanje prekinili in se vrnili domov. Okvara motorja je manjšega značaja in bo odpravljena do novega leta. Predvidoma 10.–15. januarja pa se bomo ponovno vrnili v Libijo in do enega meseca — tako predvideva dogovorjeni program, dokazovali zmogljivost valjarne.

Domov smo se vrnili s polno mero vtisov, spoznanj, doživetij in spoznali, da je povsod lepo, da pa je najboljša in najlepša v domačem okolju, med prijatelji in znanci, predvsem pa v družinskem krogu.

Marsikdo od nas, je moral odleteti več tisoč kilometrov daleč, in tam prebiti dalj časa, da je spoznal lepote naše domovine, bogastvo pridobitve naše revolucije, bogastvo našega samoupravljanja, naše medsebojne odnose in odnose v družini in v krogu prijateljev.

Ferdo Haler, ing. org.

Z DELOM DOKAZOVATI USPEHE

Dne 7. decembra se je v organizaciji sindikata SOZD v Železarni Ravne zbralo na problemski konferenci s področja inventivne dejavnosti več delavcev.

Predloženo gradivo in tudi razprava je dokazala, da je bil sklic takšne konference nujen zaradi sedanjega stanja in potrebna za nadaljnje delo inovatorjev in strokovnih delavcev na področju inovacij. Problemske konference smo se udeležili tudi delavci iz Železarne in s svojimi prispevki prispevali k temu, da bo komisiji, ki je bila na tej konferenci imenovana mogoče izdelati sklepe in izhodišča za nadaljnje delo.

V razpravi smo ugotovili, da je na področju inovacijske dejavnosti v večini delovnih organizacij zatišje in da rezultati ne ustrezajo potrebam in zahtevam sindikata ter skupščinskih organov.

Železarna Štore je morda v tem izjema, kar nam je tudi z vzpodbudnimi besedami potrdil predsednik poslovnega odbora

Železarne Ravne, ko je dejal, da je potrebno delati in usmerjati na področju inventivne dejavnosti in da pri tem rezultati ne morejo izostati.

Na problemski konferenci smo se predstavili z 92 inovacijami in z gospodarsko koristjo nekaj manj kot dve stari milijardi din v tekočem letu, kar pa je znatno več kot so dosegle delovne organizacije podobne moči.

Do konca leta nas, tudi po dogovoru na tej konferenci, čaka še več opravil, kot so načrtovanje inovacij za naslednje leto, za srednjeročno obdobje, obračun gospodarske koristi v smislu amortizacije in povečanje inovacij od 92 na 100.

V začetku prihodnjega leta pa bomo morali izvesti konferenco DIATI, obračun dela na področju inovacij, po temeljnih organizacijah za vsa področja, za tehnična in netehnična pa bomo morali izdelati sanacijske programe, s katerimi bomo še pospešili inonvacijsko dejavnost v Železarni Štore.

Haler Ferdo, ing.

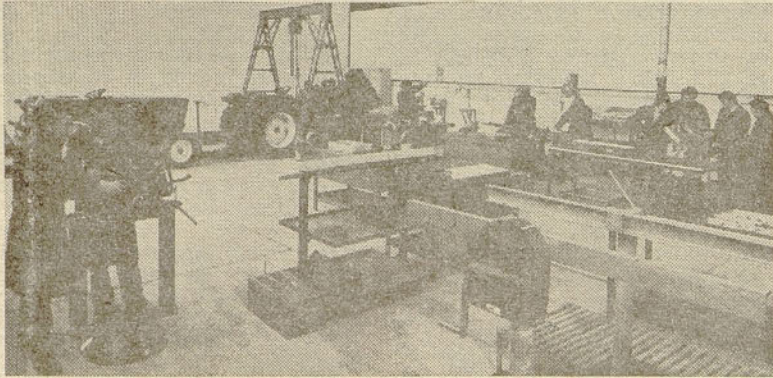
Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

ŠOLANJE KADROV

USPOSABLJANJE MEHANIKOV V NASI SOLI ZA TRAKTORJE
STORE 402, 404

Vzporedno z gradnjo tovarne traktorjev smo razmišljali tudi o servisni delavnici in šoli, v kateri bi usposabljali mehanike pooblaščenih servisov za dela in popravila naših proizvodov. Da bi se naša dejavnost razvijala v pravo smer, so nam bili nujno potrebni primerni prostori. Nekaj časa smo »vedrili« v obdelovalnici valjev, ko pa so zgradili prizidek ob valjarni, smo prišli do prostorov skupaj z vatrostalno.

Pogled v delavnico — šolo praktičnega pouka serviserjev

Prostor velik 180 m² smo želeli urediti in opremiti tako, da bi nam služil za pouk mehanikov in popravilo traktorjev. Pri urejanju so s svojimi nasveti sodelovali tudi strokovnjaki firme FIAT, ki so nam tudi dali opremo za učilnico — delavnico ter vse potrebno orodje. Ker sta pri pouku teorija in praksa tesno povezani, smo od njih dobili tudi potrebno literaturo.

Proti koncu leta 1978 je bilo vse pripravljeno za začetek naše šole. V letu 1979 smo sprejeli prve mehanike — tečajnike. Poleg predavanj so imeli tudi praktične vaje. Ob zaključku šole smo vse udeležence testirali. Rezultati so bili zelo vzpodbudni, zato bomo s to obliko dela še nadaljevali.

Gorjup S.

PREVENTIVNEGA DELOVANJA NI NIKOLI PREVEČ

Kljub velikemu napredku medicine je za uspešnost zdravljenja večine bolezni še vedno izredno velikega pomena, kdaj oziroma v kakšnem stadiju bolezni odkrijemo. Redke so bolezni pri ženski, vključujoč raka na ženskih organih, ki bi jih ne bilo mogoče ozdraviti, če se pravočasno ugotovijo. Še več, nekatere bolezni lahko odkrijejo še preden se prav razvijejo, v predstadiju in lahko zanesljivo preprečijo razvoj obolenja, oziroma njegove posledice. Zato so potrebni redni ginekološki pregledi vseh žensk, tudi tistih, ki nimajo težav, vsaj enkrat letno.

Zlasti so zelo pomembni sistematični pregledi, ki zagotavljajo v določenem kolektivu ginekološke preglede vsem ženam, posebno še tistim, ki se sicer ginekološko ne pregledujejo redno. Sistematični pregledi žensk imajo torej to prednost, da se zajame celotna planirana populacija, da so zasnovani po sodobni strokovni doktrini, ki vključuje vse obstoječe diagnostične možnosti in da so organizirani tako, kot je za ženske in za delovno organizacijo najbolj primerno. Take preglede so nam v letošnjem letu opravili strokovnjaki celjske bolnišnice.

Pred pričetkom sistematičnih pregledov je predstojnik ginekološkega oddelka celjske bolnišnice, dr. Peterlin, imel v naši delovni organizaciji uvodno predavanje, s katerim je želel seznaniti ženske z namenom teh pregledov in jih poučiti o prednostih pravočasno odkritih obolenj, to je v

času, ko še ne dajejo za žene opaznih bolezenskih znakov.

Pri vsaki ženski, ne glede na to, kdaj je bila ginekološko zadnjikrat pregledana, je bil opravljen komplet ginekološki pregled in pregled dojk. Ugotovili so, da je od pregledanih le 41 % žena ginekološko zdravih. Ostale so že takoj ob pregledu naročali na nadaljnje zdravljenje.

Še posebno smo lahko zadovoljni, da ob tej akciji niso ugotovili rakastega obolenja na genitalnih organih in dojkah. Ugotovili pa so, da se poleg ginekoloških obolenj, pogosto pojavljata fizična in psihična preutrujenost.

Prav tako smo letos zaključili urološke preglede, ki so bili organizirani za vse moške, stare nad 44 let. Preglede so opravili specialisti — urologi celjske bolnišnice. Pri pregledih so ugotovili razna obolenja, od pregledanih je bilo 38 % popolnoma zdravih, ostali so imeli še razne kontrole ali pa so začeli s takojšnjim zdravljenjem.

Specialisti menijo, da so taki pregledi izredno pomembni oziroma koristni in da se jih bi morali vsi moški, ki dopolnijo 50. leto starosti, enkrat letno poslužiti, ker bi s pravočasnim odkritjem lahko preprečili težja obolenja oziroma najhujše.

Smatramo, da so bili opravljeni sistematični ginekološki in urološki pregledi zelo koristni.

Marija Lamut

Pričevanje iz NOB

26

TRN V PETI

Zlasti četniki so se delali, kot da prvič slišijo, da je drobnji Blisk kar sam povzročil pokol njihovih tovarišev v dolini Reke pod Suhorjem. Blisk je namreč po skupnem poprejšnjem dogovoru vzel nase sam vso odgovornost za zapise akcije, medtem ko naj Janez in Albin vztrajata pri prvotnem zagovoru, da sta prišla na Suhorje iskat sol za enote na Dolenjskem. Bilo pa je očitno, da zasliševalci takšnega zagovora treh ujetnikov niso sprejeli in so kar takoj proglasili Bliska in njegova tovariša za organizatorje in voditelje vseh akcij, ujetnike iz druge skupine pa za njihove pomagače. Zgrabili so Bliska in Janeza in ju odvedli čez dvorišče v konjski hlev ter ju tam tako tesno privezali na betonske stebre, da sta komaj dihala. Nato so začeli rožljati okoli njiju z različnimi mučilnimi pripravami — električnim akumulatorjem in spojkami, verigami, kleščami, žicami, palicami in podobnim orodjem, na katerem so še bili sledovi strjene krvi. Po kratkem incidentu z belogardističnim katehetom — poročnikom, ki mu

je Blisk skoraj odgrizel prst, ko mu je ta pomolil pod nos križ, naj ga poljubi pred smrtjo, so mučitelji planili na privezana partizana in jima s starimi kunjami zamašili usta, ker sta kričala nad njimi in pošiljala tudi duhovnika v pekel med druge izdajalce svoje domovine.

Nato so ju pričeli mučiti z električnim tokom. Tako zvezanima so natikali prevodnike na najbolj občutljive dele telesa — na spolovila, na ušesne mečice, nos, ustnice in celo na jezik, ko so jima prej izdrli cunje iz ust. Počasi so spuščali vanju električni tok do neznosne napetosti, da sta komaj hropla in se zvijala v hudih krčih. Ob tem pa so seveda zasliševalci ponovno hoteli, naj jim mučenca povesta vse tisto, kar so ju vse dotlej toliko časa spraševali. Zaman tudi tokrat! Mučenje so stopnjevali in jima s kleščami pulili nohte z rok in nog, žgali s cigaretnimi ogorki in si izmišljali nove in nove muke. Odvezali so ju s stebrov, ju slekli do golega, zavili v mokre rjuhe in spet mučili z elektriko, pretepali z verigami

in palicami po vsem telesu in še posebno po podplatih, ki so bili že tako vsi scefrani od prejšnjih mučenj. Ko sta po vrsti padala v nezavest, so jima glavi namakali v vedro mrzle vode, nato pa mučenje nadaljevali ob nenehnem ponavljanju enih in istih vprašanj, na katera seveda niso dobivali nobenih odgovorov.

V hlev so privlekli tudi druge ujetnike, zlasti tiste iz druge skupine, jim pokazali mučenje in trpljenje Bliska in tovariša, hkrati pa tudi nje pretepali in zasliševali. Vsi mučitelji so kar tekmovali med seboj, kdo se bo pri tem bolj izkazal, najhujši med njimi pa je bil spet policaj v dežnem plašču. S posebno ihto in sadistično naslado si je izmišljal vedno nove muke ujetnikom in hkrati tudi najbolj dosledno vztrajal pri svojih vprašanjih. Zaman! Zasliševalci so vztrajali in z novimi triki hoteli spodnesti zlasti ženske. Tako so odvedli oba nezavestna partizana nekam v drugi konec hleva in ju tam skrili ter ob tem na slepo oddali nekaj strelcev. Nato so se vrnili, češ zdaj se vam partizanskih banditov ni treba več bati, zdaj lahko mirno govorite in poveste vse, kar prej niste smeli zaradi njiju. Zaman! Ujetniki so v sebi zatrli bojazen in žalost za ubitima borcem, vsaj menili so, da sta mrtva, in se v sebi še bolj zakrknili. Pobesneli zločinci so se nato spravili z elektriko in drugimi mučili tudi na druge u-

jetnike, še posebno na nekatere — Šproharja s Suhorja in Janeza z Nove Sušice, pa Kreblovo z Ostrožnega borda in Malečkarjevo s Suhorja.

Vse zaman! Pogum in odločnost ujetnikov sta bila nezaslišana. Pobesneli zločinski krvološki so morali proti večeru prenehati z zasliševanjem in so brez uspeha vodili ujetnike nazaj v zapor. Nihče ne bi mogel pojasniti, kako so se s skrajnim naporom in ostanki vseh svojih moči bolj privlekli kot prihodili nazaj v zapor. Vso pot so jih mučitelji še priganjali, brcali in pretepali, dokler jih niso spet pahnili v zapor. Drugi ujetniki so bili še v svojih bolečinah in trpljenju na moč veseli, da sta z njimi še vedno in čeprav komaj na pol živa Blisk in Janez, ker so bili ob tistem streljanju skoraj prepričani, da so ju zločinci res ubili.

V sobi jih je pričakal vohun Jože, ki je ves dan mirno preždel v zaporu. Postregel jim je z opoldanskim kosilom, ki so ga žene prinesele s terena. Žal nekateri spričo izbitih zob in poškodovanih ust niso mogli niti pomisliti na zaužitje kakšne hrane, čeprav so je bili še kako potrebni. Po svojih močeh jim je pomagal vrinjenec Jože, ki se je hkrati izkazal tudi kot bolničar, saj je najbolj poškodovanim izmislil rane in jih skušal po svojih močeh tudi obvezati.

Razgovor

JUGOSLOVANSKO DRUŠTVO ZA MOTORJE IN VOZILA JUMV, PODRUŽNICA SLOVENIJA JE ZASEDALA V ŠTORAH

V soboto, dne 24. novembra, smo imeli v gosteh člane JUMV iz vseh slovenskih krajev, kjer so pomembna središča proizvodnje motorjev in vozil. Rednega jesenskega sestanka so se udeležili člani iz Maribora, Ljubljane, Novega mesta, Kopra, Nove Gorice in tudi Celja ter Štor. Udeleženci so bili člani delovnih kolektivov TAM, IMV, Litostroj, Avtomontaža, TOMOS, Cimos, Vozila Gorica itd. ...

Društvo ima običaj, da organizira dvakrat letno skupne sestanke podružnic iz cele Slovenije in to vedno v drugem centru, tako da je možno spoznati industrijo na tem področju in tudi medsebojno

spoznati svoje stanovske kolege. Slovensko podružnico vodi profesor ljubljanske strojne fakultete dr. Pavletič Radislav, dipl. str. ing., ki se tudi pedagoško in znanstveno-raziskovalno ukvarja s tovrstno tematiko.

Na dnevnem redu sestanka v Štorah so bila:

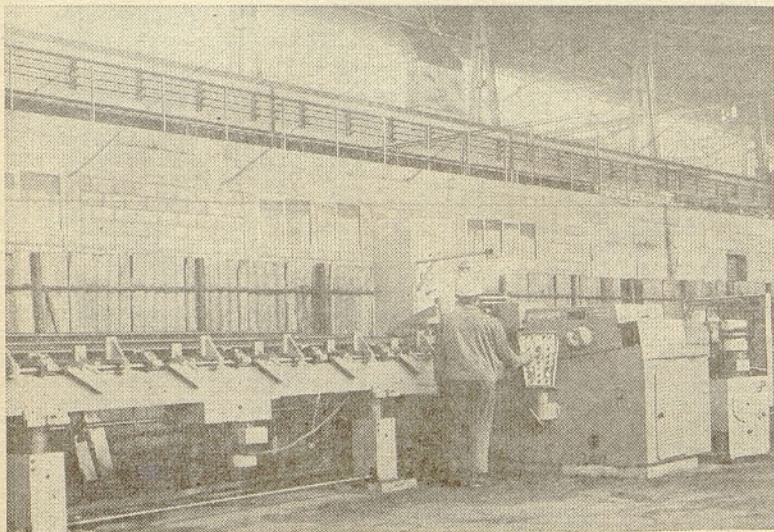
organizacijska vprašanja, informacija o Železarni Štore in Tovarni traktorjev, predavanje dr. Pavletiča o motorjih za vozila v prihodnje in ogled TOZD Tovarne traktorjev in TOZD mehanske obdelave. V splošnem delu so bila izmenjana stališča, težave in možne rešitve v industriji motorjev in motornih vozil.

Osnovni program društva za motorje in vozila je delovanje na naslednjih področjih:

Praznovanje in delovni uspeh

Prvo pomembnejšo obletnico, to je 10 let hladne predelave valjanih profilov z brušenjem in vlečenjem, smo se odločili delavci obrata Jeklovlek praznovati 19. decembra 1979 v Domu železarjev na Teharjah. To ni navaden delovni dan, temveč dan, ki ga potrjuje še dva pomembna dogodka, in sicer:

— konstituiranje prvega delavskega sveta, ki so ga delavci Jeklovleka s preko 90 % udeležbo izvolili 14. decembra. Tako je delavcem omogočeno na neposreden način spremljati oblikovanje njihovega samoupravnega organa, izvršilnega odbora in komisij, ki jim je za dobo dveh let zaupana častna in odgovorna naloga;

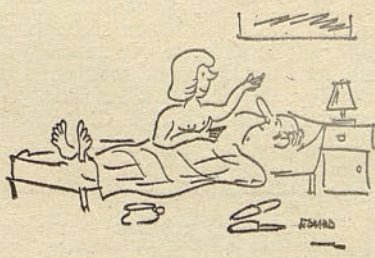
— izpolnitev letnega proizvodnega plana — 8.000 ton brušenih in vlečenih profilov. Na to delovno zmago smo še posebno ponosni, ker nam leto 1979 ni bilo naklonjeno — pomanjkanje uvoženih brusnih plošč in večji zastoji na brusilnih strojih so resno ogrozili proizvodnjo brušenih profilov. Le z maksimalno prizadevnostjo vseh, ki so sodelovali v delovnem procesu gre zahvala, da je delovna naloga predčasno izpolnjena.

T. F.

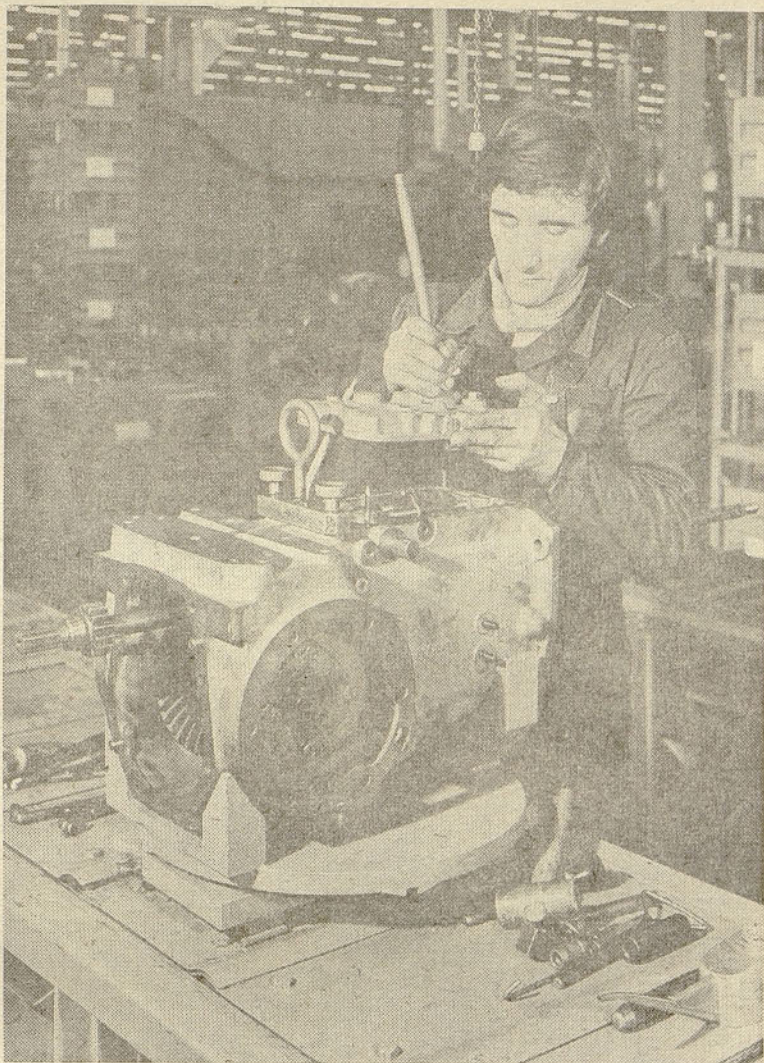
Za smeh

Vse imamo v Štorah, kulturni dom, pevce, pивce, veseljake, športnike, le dobrega pevskega zbora kot nekoč ni. Morda pa bi nam tile kaj pomagali

Draga! Vse gre gor, cene, surovine, material! Veš nič kaj dobro ne stojimo. Da, da ljubi. Saj tudi tebi nič kaj stabilno ne stoji

Koncentracija pri sestavi

— razvoj, proizvodnja, vzdrževanje in izkoriščanje motorjev in motornih vozil;

— vzgoja kadrov na vseh nivojih;

— promet z motornimi vozili in spremljajoči problemi;

— sodelovanje na znanstvenih simpozijih v jugoslovanskem in mednarodnem prostoru;

— izdajanje in širjenje strokovne literature o motorjih in motornih vozilih.

V duhu ustavnih sprememb se mora reorganizirati tudi JUMV in sicer v tem smislu, da dosedanja centri postanejo sekcije za motorje in vozila v društvi strojnih inženirjev in tehnikov v posameznih občinah. Sekcije, kjer ni društva strojnih inženirjev in tehnikov, pa se začasno pridružijo društvu drugih regij, kjer le-ta obstaja. Ker se te sekcije preko društva strojnih inženirjev in tehnikov direktno povezujejo v republiške in nato zvezno društvo, je bilo sklenjeno, da se za področje motorjev in vozil ustanovi v socialistični republiki Sloveniji neko formalno koordinacijsko telo, v katerem bodo vsi predsedniki sekcij iz posameznih občin, koordinator pa bo dr. Pavletič Radislav.

Srečanje je bilo koristno in vprašanj, mnenj ter odgovorov je bilo cela vrsta, kar je povsem razumljivo, ker se strokovnjaki istih področij srečujejo z močno podobno problematiko. Tudi medsebojna spoznavanja nosijo v sebi določene pozitivne elemente, ki pri vsakodnevnem delu prihajajo do izraza. Če si želimo takšnih pristnih strokovnih srečanj; prihodnjo spomlad bo le-to v Avtomontaži, Ljubljana.

Pišek Alojz, str. ing.

Sistem in koncepcija vseljudske obrambe

TERITORIALNA OBRAMBA

V primeru napada na našo državo so vsi delovni ljudje in občani Jugoslavije v domovini ali v tujini, državni organi, organi upravljanja v OZD in v drugih samoupravnih organizacijah, vodstva družbenopolitičnih organizacij dolžni, ne da bi čakali na ukaze in posebna navodila, da izpolnjujejo svojo dolžnost za obrambo države in morajo postopati po obrambnem načrtu oziroma po svojem vojaškem razporedu.

(Iz zakona o ljudski obrambi)

Slehera vojna je nosila pečat časa, v katerem se je odvijala. Fizionomija vojne se je razlikovala predvsem glede na družbenoekonomsko sestavo družbe in njenega odnosa do vojne. Engels je poudarjal, da ni nobena stvar tako močno odvisna od ekonomskih pogojev kot prav izgradnja in delovanje oboroženih sil. Značilno za današnjo dobo je, poleg spremembe družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov, bliskovit revolucionaren skok v razvoju vojne tehnike, kakršnega zgodovina še ne pomni. Bistveno se menja tudi vpliv ljudskega faktorja, ki bolj kot kdajkoli prej budi ljudsko zavest, pripravljanje upravičenosti naših ciljev v borbi, pripravljenost na največje žrtve, prepričanje o nepremagljivosti osvobodilnih revolucionarnih gibanj pod pogojem, da so primerni družbeni pogoji, čvrsta organizacija in primerno poznavanje vojaških veščin.

Iskrene čestitke pripadnikom JLA ob njihovem prazniku »22. decembru«

Za morebitno prihodnjo vojno še ne moremo zagotovo reči kakšna bo; vendar lahko na osnovi dosedanjih izkušenj in analiz določimo glavne karakteristike. To pomeni, kot pravi general Dušan Dozet v svoji študiji »Karakter in fizionomija bodoče vojne«, da vojna ni več nekaj misterioznega, nekaj nepoznanega, ki spravlja ljudi v dvome, ali bi se takšna vojna sploh mogla voditi, in če bi do nje prišlo, je mogoče povleči ostro črto med zmagovalcem in premaganim.

Kljub temu, da je na svetu danes ogromno orožja in milijonski ešaloni operativne armade, ki je pripravljena v vsakem trenutku za vodenje začetne faze vojne, je prišlo po drugi svetovni vojni že več kot petdesetkrat do lokalnih vojn, v katerih so se napadalci vedno znašli pred organizirano obrambo in so doživljali pogosto težke poraze ter so morali večkrat poiskati izhod v raznih kompromisnih ali drugih političnih rešitvah.

Vsako ljudstvo, ki je pripravljeno do konca braniti svojo svobodo ne glede na žrtve, preprečiti napadalcu bliskovite uspehe, bo

vedno naletelo na razumevanje svobodoljubnega sveta in popolno podporo OZN, ki so dolžni zaščititi pravice svojih članic. Ne želimo si vizije jutrišnje vojne. Naša država je dosledna prijateljica miru, kakor po svoji družbeno samoupravni socialistični ureditvi, tako tudi po svoji zunanji politiki miroljubne aktivne koeksistence in dobrih odnosov do sosednjih držav. Sedanja mednarodna situacija je precej napeta, saj so dogodki na Bližnjem vzhodu in Mediteranu stalna nevarnost, ki se lahko sprevrže v vojno. Neprestana nevarnost in lokalne vojne so na žalost danes sestavni del sodobnega življenja. Pripravljenost malih narodov da se z orožjem upro slehernemu napadalcu pa je glavna ovira osvajalnim načrtom napadalcev.

Ker so oborožene sile temeljni nosilec oborožene vojne, je nujno potrebno tudi v našem samoupravnem socialističnem sistemu, kot glavni branilec naše socialistične družbe in domovine. Naša država je kljub temu, da je vneta privrženka miru, vedno pokazala, da je obramba svoje neodvisnosti naša pravica, čast in obveznost vseh državljanov. Vseljudska vojna, ki bi jo mi eventualno vodili, nima osvajalnih namenov; toda pod nobenim pogojem ne bi popustila napadalcu, pa naj pride od kjersibodi, marveč bi naletel na hud odpor vsega ljudstva. V oboroženih silah obstajajo različne vrste oboroženih enot. Vse te formacije so v sestavi JLA in teritorialne obrambe. Operativna armada je organizirana na principu modernih in sodobnih armad, teritorialna obramba pa se sestoji iz štabov, enot in ustanov v specifičnem sistemu vojne organizacije, a v skladu z načrti in razvojem naših oboroženih sil, ki so del politične strukture našega socialističnega samoupravljanja in so mu lahko tudi podrejene glede na značaj družbenih odnosov. JLA je strokovni organ naše skupnosti, ki služi tudi za usposabljanje vseh ostalih obrambnih struktur SLO. Teritorialna obramba je organizacija, ki množično pripravlja in organizira ljudstvo v formacije za oboroženo borbo. S teritorialno obrambo se pokriva celotna zemlja z oboroženimi formacijami, ki so pripravljene, da v vsakem trenutku in v vseh pogojih organizirajo čimvečje število meščanov, prebivalstva naše domovine. Enote teritorialne obrambe, odvisno od vojne situacije, sodelujejo z enotami JLA, v posebnih pogojih pa bodo lahko postale nosilci bojev na območju vojnih operacij.

Kot integralni del naših oboroženih sil po koncepciji SLO se bistveno razlikujejo od podobnih vojaških enot v drugih sistemih. Podobne enote, najsibo manjše ali večje, imajo tudi druge države. V drugih državah so te enote pod poveljstvom stalne armade, v našem sistemu obrambe pa so teritorialne enote izraz samoupravnih pravic družbenopolitičnih in delovnih organizacij. Temeljni namen teritorialnih enot je, da se čimbolj izkoristijo potencialne možnosti vsega prebivalstva, da se čimbolj zmanjša tehnična premoč nasprotnika in povečajo težave, ki spremljajo sovražnika na tujem ozemlju. Odnos v živi sili se bo stalno spreminjal v našo korist. Naša prednost v načinu uporabe žive sile je bistvena v premočni vojaški veščini.

Naša teoretična misel prevzema celotno prebivalstvo z enotno idejo o vodenju vojne, to pa je zelo važno dejstvo in prednost pri vodenju doktrine SLO. Teritorialna vojska naše države je sodobna vojna organizacija, ki ima v svojem sestavu rodove in službe, kot operativna armada. Vsaka formacija predstavlja združeno moč sodobnega pešadijskega, protioklopnega, artilerijskega in ostalega sodobnega orožja. Res, da te enote ne bodo imele vrhunskega težkega orožja, ker jim tudi ni potrebno glede na kraje, naloge in način boja. Gledano z vojaškega stališča so te formacije v koncepciji SLO pomemben faktor pri izvajanju originalne strategije in različnih akcij v obrambi, odvisno od pogojev in kraja vsake družbenopolitične skupnosti in delovne organizacije za vso državo. Enote se formirajo iz vrst vojaških obveznikov in prostovoljcev. V času vojne bi prišle v sestav teritorialnih enot tudi enote ljudske milice.

To ogromno moč po številu enot, ljudi in številnih možnostih, ki je posejana vzdolž in počez naše države, ne more noben sovražnik obkoliti, onesposobiti, še manj pa uničiti in nevtralizirati. V splošni obrambni vojni se srečuje sovražnik z novim nasprotnikom, s silo, ki je številčno močnejša, moralno enotnejša, ki dobro pozna vojaške veščine, v tem pa je glavni vzrok njegovih slabosti, ki ga potem vodijo v neizogiben poraz. Samostojno ali pa v sodelovanju z enotami JLA morajo teritorialne enote poleg oboroženega boja braniti tudi ostalo prebivalstvo, teritorij, materialne dobrine, delovne in druge organizacije ter organe družbenopolitičnih skupnosti pred vsemi vrstami sovražnikovih aktivnosti, kakor tudi vzdrževati javni red in varnost v primeru neposredne vojne nevarnosti.

Enote teritorialne obrambe so enakopraven element oboroženih sil SFRJ. Njeni pripadniki so fizično in strokovno pripravljeni po svojih specialnostih in službah na vse oblike vojne kakor pripadniki operativne armade. Ne zapuščajo svojega ozemlja, pa čeprav sovražnik prodre do tam, marveč samo menjajo način in obliko svojih dejstev. Če je fronta stabilna, jo enote teritorialne obrambe branijo skupaj z enotami JLA. Če pride do vklinjevanja ali do prebitja fronte (Nadaljevanje na 7. strani)

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja enkrat mesečno — Uredniški odbor: Gradnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

iz krajevne skupnosti ŠTORE

Pobuda aktivnosti

Dne 5. decembra ob 16. uri so se člani predsedstva in družbenopolitični delavci, aktivni v Krajevni skupnosti Štore, udeležili razgovora s člani Skupščine občine Celje. Prisotni so bili tudi predstavniki političnega življenja in organizacij iz občinskega vodstva (tov. Rebol, Ocvirkova, Štefančič, Stokavnik in drugi). Razgovor je vodila tovarišica Farčnikova, predsednica zbornice združenega dela SO Celje.

Uveljavljanje delegatskega sistema je bila osrednja tema razprav na tej seji. Svet Skupščine KS je v letu 1979 deloval aktivno, kar pa žal ne moremo trditi za skupščino, ki je bila sklicana le enkrat in še takrat bila nesklepčna. Sveti za posamezna dejavnostna področja so dobro delovali; problemi so nastopili predvsem pri Svetu potrošnikov, ki ga vodi tovarišica Pevcinova. Samopostrežna trgovina na Lipi je poleg tega, da je premajhna, tudi izredno slabo založena z živili. Zato je predsednik Gaberšček v imenu Sveta skupščine povedal, da se bo moral MERX odločiti poskrbeti za boljše in pestrejšo preskrbo, ali pa bomo iskali rešitve pri konkurenčnem podjetju. Vsekakor lahko zahtevamo v povprečju tako kvaliteto preskrbe za živili, kot jo isto trgovsko podjetje nudi mestu Celju.

Aktivnost območnih delegacij je zadovoljiva. Opaziti je večjo angažiranost delegatov na področjih z nerešenimi komunalnimi problemi, kar je tudi razumljivo. Skoraj isto lahko trdimo za pododbore SZDL in mladino, o čemer je bilo že toliko povedanega. Ne moremo mimo dejstva,

da so mladi na terenu precej aktivni, medtem ko se ne morejo organizirati v svojem centru, to je v Storah. Aktivirati mladino v večji meri, napraviti iz mladih dobre delegate za jutri, ko bodo prevzeli »štafetno palico« iz rok starejše generacije — to ostaja naloga družbenopolitičnih organizacij našega kraja.

Področje splošnega ljudskega odpora je že zdaj dobro organizirano. V naslednjem letu pa bo poudarek izobraževanju pripadnikov narodne zaščite.

Akcija NNNP je zelo uspela; tudi hišni sveti, ki jih imamo 40, so pri tem odigrali pomembno vlogo. Aktivno deluje 30 hišnih svetov, kar je posebno važno pri izvajanju akcije Hortikultura 80. Veliko je bilo še povedanega na seji; tako o informiranosti krajanov, prenosu pobud iz baze, problemih prostorov za sestajanje delegacij ipd. Bilo je tudi rečeno, da se glas delegatov še premalo sliši in upošteva v Skupščini občine. Triinpolurno diskusijo sta označila vodilna tovariša naše krajevne skupnosti, tovariš Gaberšček in tovariš Zelič z besedami: »Povedali smo stvari, kakršne res so, brez olepševanja. Še veliko takega je, kar je treba popraviti, dopolniti, spremeniti.«

Delegatom torej tudi v bodoče ne bo manjkalo dela. Na svojo zavest naj potrkva vsak, ki je podpisal ob kandidiranju listino, s katero se je obvezal sodelovati, vendar ostaja neaktiven.

»Izmenjava mnenj je bila zelo konstruktivna in vzpodbudna na tem razgovoru«, je ob koncu seje ugotovila simpatična tovarišica Farčnik-Mrvar.

Analiza in zdravstvena ocena delovnih mest v livarni II

Delavec je na delovnem mestu izpostavljen ekološkimi, fiziološkimi in psihološkimi obremenitvam. Te obremenitve lahko dojemamo z našimi čutili, zasnave primerjamo in vrednotimo, lahko pa jih tudi merimo in ocenjujemo.

Namen analize in zdravstvene ocene delovnega mesta je torej spoznavanje zahtev in obremenitev, ki jim je delavec izpostavljen. Pri analizi delovnega mesta se vedno vprašamo, kaj, kdo in kje lahko dela. Zanima nas, kaj dela človek, kaj proizvaja, kakšne so zahteve, obremenitve za delovno mesto, ki naj bi jih človek prenesel, kakšen je tehnološki postopek, ali je delo mehanično, fizično in pa tudi v kakšnih pogojih dela (ekološke obremenitve — ropot, preprih, temperatura, prah itd.).

Na podlagi analize in strokovne zdravstvene ocene delovnih mest ocenimo in določimo:

a) delovna mesta, ki so zdravju škodljiva in kjer je večja nevarnost poškodb;

b) določimo obdobje občasnih zdravniških pregledov glede na vrsto in stopnjo škodljivosti (pregledi vsakih 6 mesecev, 2 leti);

c) delovna mesta, ki so neustrezna za ženske in mladostnike;

d) določimo delovna mesta, ki so ustrezna za invalide in kronične bolnike.

Raziskavo smo začeli aprila letos v livarni II in jo nato nadaljevali v oktobru. Analizirali smo pet tipičnih delovnih mest v livarni II, in sicer: delavca v pripravi peska, delavca pri strojnem kalupiranju, delavca pri ročnem kalupiranju, brusilca in odbijalca.

Eksperimentalne osebe je izbrala delovna organizacija skupaj z obratnim zdravnikom. Želeli smo izbrati delavce brez bo-

lezni, voljne sodelovati, torej takšne, da bodo reprezentativni na svojem delovnem mestu.

Pred analizo smo imeli pogovore z delovodji livarne II ter z eksperimentalnimi osebami. Ogledali smo si vseh pet tipičnih delovnih mest, opredelili smo delovne operacije ter jim vzdeli kartice. Pri analizi delovnega mesta smo te operacije opazovali vsako peto minuto ter jo beležili v zvezke — uporabili smo metodo trenutnega opažanja. Iz teh podatkov smo nato izračunali časovni delež posamezne operacije v delovnem času in to prikazali tudi v diagramih.

Moram omeniti, da gre pri tej raziskavi za izrazito ekipno delo, ki ga sestavljajo tehnolog, varnostni inženir, ekolog, specialist medicine dela, psiholog ter medicinske sestre s končanim postdiplomskim tečajem iz medicine dela.

Pri fizioloških meritvah smo eksperimentalno osebo pred pričetkom in na koncu dela v laboratoriju tehtali, izmerili rektalno temperaturo in ga obremenili na bicikel-ergometru z dvema obremenitvama (600 in 900 kpm/min.) ter pri tem v »steady state« izmerili srčno frekvenco in porabo kisika. Kaj je »steady state«? To je stanje obremenitve, ko se pulz ne dviga več, poraba energije pa še lahko raste na račun anaerobne presnove.

Iz laboratorija je nato delavec odšel na delovno mesto, kjer smo nadaljevali s fiziološkimi meritvami. Merili smo srčno frekvenco vsako peto minuto, hkrati z registracijo delovne operacije, s štoperico za pulz, porabo kisika pa s posebno napravo Oxyv — P. Izmerjeni pulzi naj bi odsevali obremenitev na delovnem mestu.

S to študijo in dobljenimi podatki smo prišli do zanimivih zaključkov in ocen delovnih mest, ki jih bomo posredovali vodstvu livarne II.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem livarne I se iskreno zahvaljujem za pozornost, ki ste mi jo izkazali ob mojem odhodu v pokoj, ter hkrati želim v letu 1980 še mnogo delovnih uspehov.

Jager Alojz

ZAHVALA

O boleči izgubi našega ljubljene sina in ateka

VIKIJ ZUPANCA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti ter darovali vence in cvetje.

Posebno se zahvaljujem njegovim sodelavcem, godbi Železarne Štore, pevcem in govorniku tovarišu Petriču.

Hvala vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoči

Teritorialna obramba

(Nadaljevanje s 7. strani)

te, delujejo teritorialne enote v sodelovanju z JLA na boke in krila, še posebej pa v ozadju; napadajo kolone, ki dovažajo hrano, orožje itd., uničujejo komunikacije, napadajo rezervne sovražne enote in druge važne objekte, ki jih je sovražnik zavzel.

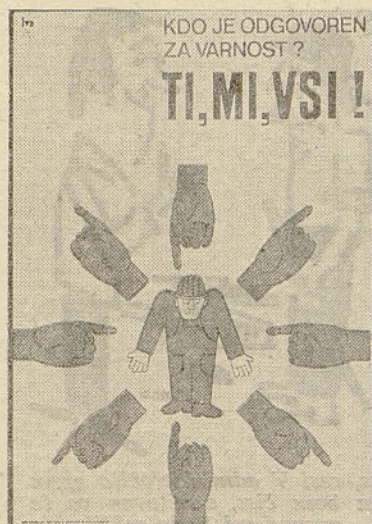
Z eno besedo, teritorialne enote so tisti dejavnik, ki bo v praksi izpeljal stališča in misli, ki so izražene v zakonu o ljudski obrambi. Z delovanjem take teritorialne obrambe, ki izhaja iz podjetij in občin v enotni in splošni sistem odpora, se bo moral sovražnik spoprijeti z organizirano in oboroženo milijonsko armado in ljudstvom, z nešteti žarišči odpora. Napadalec bo zato prisiljen, da se bo razvlekel po širšem ozemlju, da brani sleherni most, progo, tovarno, mesto in vas na začasno okupiranem ozemlju. Ali bo lahko to zdržal in kako dolgo v pogojih ko teritorialna vojska menja svoja taktična dejstva, ko branilci svoje domovine preraščajo iz klasične armade v nepremagljiv oborožen narod, v vojno moč novih kvalit, ki pri naša napadalca številne sabotaže, diverzije in zasede na vsakem koščku zemlje, to pa je veliko vprašanje.

To se pravi, da je teritorialna obramba izraz samoupravnih pravic vseh dejavnikov obrambe in procesa podružbitve oborožene sile naše socialistične družbe in njene transformacije v novo kvaliteto — oboroženo ljudstvo. Oborožene enote teritorialne obrambe in enote JLA uresničujejo koncepcijo SLO z izvrševanjem pomembnih nalog z namenom, da onemogoči sovražniku hitre strategijske rešitve in pripravi pogoje za dokončni obračun ter spremeni celotno državo v neosvojljivo trdnjavo in široko strategijsko paleto vojne organiziranosti vseh obrambnih struktur naše socialistične samoupravne družbe.

Svetislav Nikolić

V planu je podražitev električne energije — kaj bi bilo, če bi tudi takšni plani padli v vodo.

Radi bi mu izmerili prizadevnost, vendar tako drobnih uteži nimamo.

Humor za konec leta

Tovariš. Zakaj pa se še po šihu kregajo? Delajo, delajo! Pripravljajo mikroorganizacijo, ki jo bodo uporabili naši bodoči rodovi

Reprodukcija samoupravnih aktov

So vse leto tekmovali, se visoko uvrstili, da bi lahko slabšim pomagali

Da, da. Nekoč smo se smejali in vse smo radi dali. Danes pa mi bodo še »gate« pobrali

Sem čula, da ste dobili »dobiček«. Se boš kaj oglasil?

Hopla tovariš a ni malo prezgodaj. Ja, je, ker pa sem zjutraj zamudil grem pač zdaj prej domov

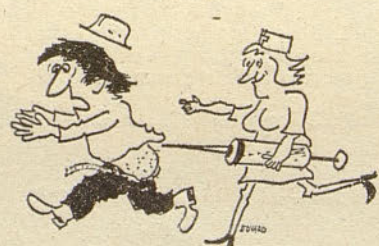
Ljubi dedek Mraz. Prosim te naj bo atekov tozdr pozitiven, da mi bo lahko kaj kupil za Novo leto

Kako si zamišlja karikaturist razpravo

Pa še to napiši, da si otroci želimo razširjeno cesto na Lipo

Križana gora! Gripa in hudih injekcij reši nas o Bizeljčan!

Statistično smo ugotovili, da smo ob pomanjkanju kave naredili več. Zakaj? Zato, ker so kofetarji bili več na delovnih mestih kot pa v bifeju

Zakaj pa je tako zaskrbljen? Veš, čaka na povišanje ranga.

Eni v mesnico, drugi v trgovino, jaz pa kar k Bizeljčanu nad maligane

Res, res! V administracijo grem tam bom čist, spoštovan pa še gospod mi bodo rekli!

AFORIZMI

Ljudje so različni, nekateri se bojijo psa ali kače — drugi pa dela.

Za njega govorijo, da bi rajši zamenjal spol kot stol.

V nekaterih službah uslužbenci jamrajo, da ne morejo zaslužiti niti toliko kot povprečni prvoligaški nogometaši.

